

Bijlage
Romeo

Deze bijlage hoort bij de beschrijving van de interventie 'Romeo', zoals die is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies.
Meer informatie: www.nji.nl/jeugdinterventies

Tabel 1: Overzicht programma in middelen en doelen in fase 1

Fase 1:	Middelen	Welk inzicht biedt dit de begeleider?	Wat levert het de jongen op?
Onderzoek	1. SIER: Seksuele Interactie en Relaties vragenlijst 2. Verliefdheid & Seks-boekje 3. Sociale omgevingsanalyse 4. SORC/ 5-G gesprek 5. Huisbezoek ouders	- Seksuele interactiecompetentie; - Vragen en doelen van de jongen; - Functionele analyse van aanwezige denkfouten of andere risico- en beschermende factoren ten aanzien van seksueel grensoverschrijdende gedrag - Mogelijkheden tot ondersteuning door ouders of netwerk; <i>Doel:</i> begeleidingsplan	- Kennismaking en oriëntatie - Leren praten over seksualiteit, liefde en relaties: eigen ervaringen, mening, zelfbeeld - Confrontatie met eigen gedrag en gevolgen van gedrag - Leerdoelen voor de begeleiding formuleren

Tabel 2: Overzicht programma in middelen, doelen en leerstijlen in fase 2

Fase 2: Uitvoering	Middelen uit de handleiding	Wat komt aan bod?	Betreft subdoel	Leerstijl van de middelen
Thema Seks	1. Film en discussie over veilige seks 2. Doos van Pandora & de rode koffer	- Kennis over veilig vrijen en de risico's van onveilige seks; - Meningsvorming aan de hand van stellingen en discussie over eigen grenzen en wensen ten aanzien van seks; - Gedragsoefening in het stellen van grenzen en het verkennen van grenzen van de ander; - Prikkelende vragen en rollenspellen over hoe te reageren op de grenzen van de ander	Subdoel 1	1. visueel, sociaal 2. visueel & fysiek, sociaal
Thema Jongens/ Mannen	1. Homoseksualiteit 2. Marokkaanse jongen geeft rijles 3. Echte mannen* 4. Eigen lichaam 5. Jongen – man*	- Kennis over homoseksualiteit, informatiebronnen en relevante hulpverlening - Kennis over lichamelijke veranderingen - Betekenisgeving aan eigen seksuele identiteit door middel van film en discussie - Meningsvorming over het man-en vrouwbeeld aan de hand van interactieve werkblad	Subdoel 2	1. talig 2 & 3. visueel, & talig, sociaal 4. visueel & talig, metacognitief 5 & 6. talig, metacognitief
Thema Verliefdheid, vrouwen en relaties	1. Sociogram* 2. Als ik verliefd ben dan ..* 3. Wanneer is een 'ja' echt instemming?	- Meningsvorming over respectvolle omgang met de andere sekse met het sociogram - Eigen wensen en gevoelens leren kennen die bij verliefdheid en seks passen - Oefening (casus en rollenspel) in contact maken met meisjes en grenzen die hierbij een rol spelen	Subdoel 1 en 2	1. fysiek & talig, visueel 2. talig 3. talig, sociaal, metacognitief
Thema Grenzen en internet	1. Grenzen en wensen 2. Positieve en negatieve invloeden (vrienden, porno en internetgebruik) 3. Vlaggensysteem 4. Sexting	- Prikkelende vragen aan de hand van casus over het accepteren van grenzen van anderen - Oefenen in het omgaan met risicovolle situaties (vrienden, groepsdruk, internet, porno, sexting, grooming) - Leren toepassen van het vlaggensysteem	Subdoel 1, 2 en 3	1. fysiek & talig

				2. visueel & talig, metacognitief 3. talig, sociaal
Thema Netwerk verkennen en versterken	1. Vriendennetwerk verkennen 2. Wie voor wat? 3. Hulp vragen	- Oefenen in het vragen van ondersteuning voor eigen doeleinden - Handhaven eigen grenzen ten aanzien van verkeerde vrienden	Subdoel 3 en 4	1, 2 & 3 . visueel & talig, sociaal
Onderdeel Ouders/ Opvoeders	1. Vlaggensysteem (Frans & Franck, 2010) 2. Psycho-educatie	- Kennis van seksueel grensoverschrijdend gedrag - Kennisoverdracht seksuele ontwikkeling	Subdoel A en B	1. talig, sociaal

* De interventies die voorzien zijn van een sterretje zijn met toestemming van Centrum 16-22 overgenomen in de handleiding Romeo en op basis van onze praktijkervaringen verder ontwikkeld

Tabel 3: Overzicht middelen en doel fase 3

Fase 3	Middelen uit de handleiding	Wat komt aan bod?
Afronding en evaluatie	1. Eindmeting Sierlijst 2. Invullijst uitgevoerde middelen 3. Cliënttevredenheid 4. Doelrealisatie	- Afronding en evaluatie

Tabel 4: Middelen en doelen in alle fasen van het programma

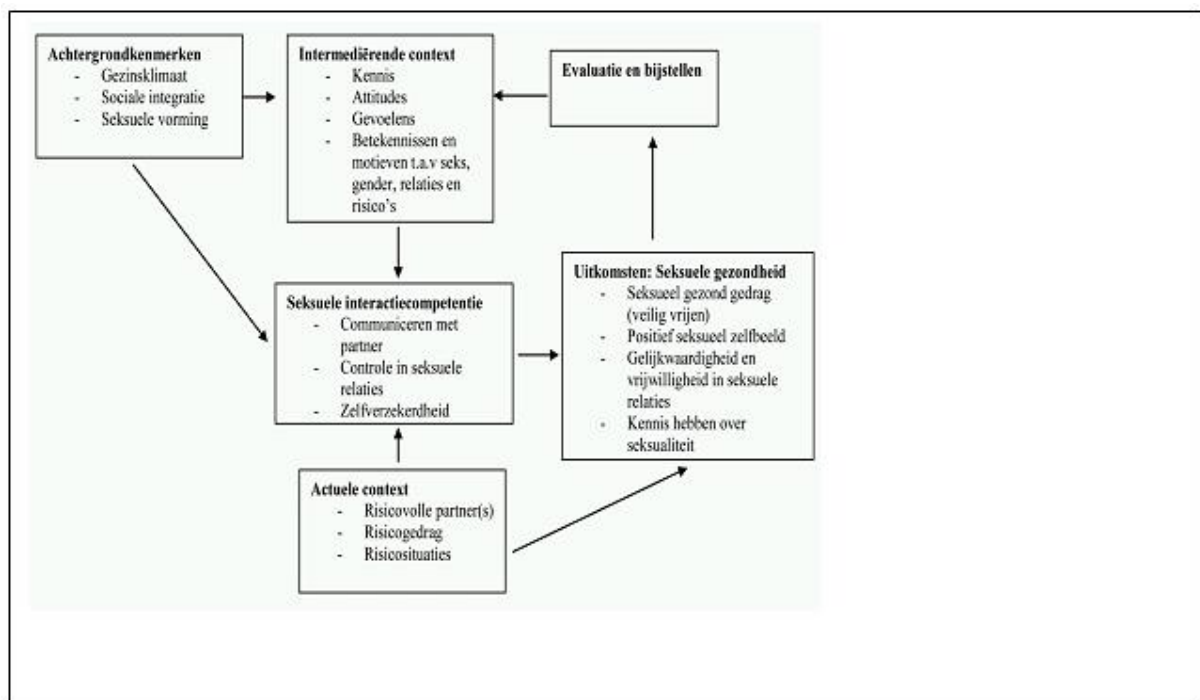
Alle fasen:	Middelen	Wat wordt er nagestreefd?
Basishouding		
Cognitieve gedrags- Interventies, basistechnieken Motiverende gespreksvoering, Oplossingsgerichte middelen	1. 5-G kansgesprek 2. Cognitieve reflectie 3. Voor- en nadelen van gedrag 4. Storende en helpende gedachten 5. Verplaatsen in de ander 6. Verwerken gebeurtenis 7. Schaal-en wensvragen	- Inzicht in de relatie tussen denkfouten, gevoelens en attitude bij vertoond seksueel grensoverschrijdend gedrag - Inzicht in de gevolgen van dit gedrag voor anderen - Reflectie op de relatie tussen denkfouten, gevoelens en gedrag - Reflectie op de relatie tussen invloeden van omgeving op eigen gedrag - Ambivalentie ten opzichte van verandering van eigen gedrag verhelderen - Leren zich te verplaatsen in de ander en andermans gevoelens in acht te nemen - Leren nadenken over goed en fout gedrag, voor en- nadelen en het bedenken van alternatieve keuzes -

Tabel 5: Opbouw training Romeo voor toekomstige begeleiders.

Dagdeel	Onderwerp	Aan te leren kennis & vaardigheden	Werkvorm
1.	Methodiek Romeo	- inhoud training - doelgroep en doelen, thema's - samenhang probleefactoren – aanpak – thema – middelen - fasering Romeo - werkzame onderdelen	- vragen in de groep bespreken - handout programma - overleg in tweetallen over vereiste extra competenties en attitude
2.	Onderzoeksinstrumenten en ordeningskader	- SIER en V&S boekje - Signaleren denkfouten en risico- en beschermingsfactoren - Invullen ordeningskader - Toepassen ordeningskader	- Aan de hand van een casus de SIER invullen en V&S in tweetallen doornemen - Uitkomst instrumenten vastleggen in SORC ordeningskader*
3.	Cognitieve gedragsmatige focus, motiverende gespreksvoering en een oplossingsgerichte benadering	- Theoretische inleiding in de cognitieve gedragsmatige focus, motiverende gespreksvoering en de oplossingsgerichte benadering en onderlinge samenhang - Basishouding - Oefenen met bijbehorende middelen	- Presentatie en discussie theorie - 5-G op basis van SORC uit onderdeel 2* - MI-oefeningen t.a.v. eigen gewenste gedragsverandering* - Oefenen met cognitieve reflectie aan de hand van casus
4.	Thema's en werkvormen	- Theoretische inleiding over seksuele interactiecompetentie en leerstijlen	- Uit ieder thema wordt 1 middel gekozen en geoefend. Plenair nabespreken.

		- Per thema de middelen doorlopen	
5.	Ouders	- Theorie over de ondersteunende rol van ouders t.a.v. seksuele ontwikkeling - Verkenning aandachtspunten in contact met ouders (in verschillende situaties) - Toepassen psycho-educatie en vlaggensysteem	- Plenair inventariseren van knelpunten tijdens kennismaking en contact met ouders - Rollenspel met behulp van een casus: verplaatsen in de ouder - In duo's oefenen met het vlaggensysteem

Figuur 1: Model Seksuele interactiecompetentie (Vanwesenbeeck, Van Zessen, Ingham, Jaramovic & Stevens (1999))

Tabel 6: Relatie risicofactoren – doelen – methode - aanpak

Factor	Doelen	Methode	Aanpak
Seksuele interactiecompetentie: kennis, attitude en betekenisgeving.	1. De seksuele interactiecompetentie is versterkt, dat wil zeggen dat: hij kan praten over seks, weet wat eigen grenzen zijn en die van een ander en hij grenzen kan stellen en die van anderen kan accepteren in seksualiteit liefde en relaties.	Actief leren door sociale interactie, ervaren en reflectie onder regie van de begeleider Vlaggensysteem Outreachend werken	Vergroten van kennis, stimuleren van betekenisgeving en oefenen met relevante vaardigheden in relatie tot de seksuele interactiecompetentie door sociale interactie met de begeleider (via discussie aan de hand van film, spel, prikkelende vragen en stellingen), ervaringsleren (rollenspelen) en reflecteren (criteria vlaggensysteem). Begeleiding in eigen leefomgeving van de jongen.
Risicogedrag	2. De jongen heeft een positievere attitude, gevoelens	Cognitief gedragsmatige interventies	Door met de jongere terug te kijken op het grensoverschrijdende gedrag(en) waarvoor hij is aangemeld, met de 5-G interventie wordt

	en cognities ten aanzien van seksualiteit, liefde en relaties. 3. De jongen is zich bewust van de negatieve invloed van zijn vrienden of andere vormen van sociale beïnvloeding (media, cultuur en religie) op eigen gedragingen op het gebied van liefde, seksualiteit en relaties en kan hiermee omgaan.	Motiverende gespreksvoering Modelling Oplossingsgerichte therapie	<i>stilgestaan bij storende gedachten en gevoelens, maar ook factoren in de omgeving risico's vormen voor zijn gedrag. Vervolgens worden verschillende cognitief gedragsmatige interventies herhaald. Met directe feedback op gedrag (in eigen leefomgeving), focus op zelfmotiverende uitspraken door de begeleider die tevens rolmodelfunctie heeft en middelen uit de oplossingsgerichte therapie, wordt gedrag bijgestuurd.</i>
<i>Sociale ondersteuning</i>	4. De jongen heeft iemand in zijn eigen omgeving bij wie hij terecht kan voor vragen en problemen op het gebied van seksualiteit en bij wie hij kan reflecteren op zijn eigen seksualiteit, eigen seksuele gedragingen en sekserol.	Mobiliseren van sociale steun – netwerkgericht werken Oplossingsgerichte therapie	<i>Direct vanaf de start wordt met het V&S boekje en de sociale omgevingsanalyse wordt duidelijk bij wie de jongere terecht kan voor vragen over seksualiteit, liefde en relaties.</i> <i>Ouders kunnen hierin een rol hebben, maar indien zij niet willen of kunnen zal iemand buiten het gezinsnetwerk worden betrokken. Schaal-en wondervraag zijn hierbij helpend.</i>
<i>Ouders activeren</i>	5. Ouders weten op welke wijze zij hun zoon kunnen ondersteunen in zijn seksuele ontwikkeling.	Ouderparticipatie Vlaggensysteem	<i>Met ouders worden zorgen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag besproken. Door psycho-educatie en het vlaggensysteem worden ouders partner in de aanpak, indien zij dit willen en kunnen.</i>